

Sygn. akt V U 655/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2019 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2019 r. w Legnicy

sprawy z wniosku H. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania H. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 19 września 2018 r.

znak (...)

oddala odwołanie

SSO Regina Stępień

Sygn. akt VU 655/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 września 2019r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy H. H. prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie udowodnił żadnego okresów pracy w warunkach szczególnych wobec wymaganych 15 lat.

Organ rentowy nie uznał wnioskodawcy za pracę w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w (...) Ś. od 1 maja 1979r. do 30 września 1985r., w (...)w L. od 1 maja 1995r. do 31 sierpnia 1985r. oraz w Przedsiębiorstwie (...) w C. od 1 lutego 1996r. do 25 sierpnia 1998r. – wskazując, iż przedłożone dokumenty potwierdzające charakter pracy w tych okresach zawierały nieprawidłowe zapisy. Ponadto dodała, iż we wskazanym czasie wnioskodawca był zatrudniony jako kierowca ciągnika i wykonywał prace polowe, które nie są pracami w warunkach szczególnych.

Od powyższej decyzji odwołał się wnioskodawca H. H. domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu wniósł o zaliczenie mu do stażu pracy w warunkach szczególnych kwestionowanych przez organ rentowy okresów.

W odpowiedzi na odwołanie, ZUS Oddział w L. wniósł o jego oddalenie, uzasadniając swoje stanowisko jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił:

H. H. urodził się (...) Wiek 60 lat ukończył z dniem (...). Jest członkiem OFE, ale wraz z wnioskiem o emeryturę złożył wniosek o przeniesienie zgromadzonych w Funduszu środków na rachunek Skarbu Państwa .

Na dzień 1 stycznia 1999r. wykazał 25lat i 24 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

W dniu 16 lipca 2018r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

(bezsporne)

H. H. był zatrudniony na stanowisku kierowcy ciągnika kołowego/traktorzysty:

- w(...)Ś. od 1 maja 1979r. do 30 września 1985r.,

- w (...)w L. od 1 maja 1995r. do 31 sierpnia 1985r.

- w Przedsiębiorstwie (...) w C. od 1 lutego 1996r. do 25 sierpnia 1998r.

We wszystkich tych zakładach wykonywał takie same prace. W okresie od wiosny do późnej jesieni wnioskodawca ciągnikiem wykonywał wszystkie prace polowe: orki, bronowanie, nawożenie, siew, kultywację, talerzowani, opryski, prace przy żniwach, wykopki buraków i ziemniaków. Ponadto woził ciągnikiem zebrane plony, nawozy, materiały potrzebne do produkcji rolnej, pasze dla zwierząt, przewoził też buraki do cukrowni. Zimą wykonywał prace polowe o ile warunki pogodowe na to pozwoliły, ewentualnie wykorzystywał urlop wypoczynkowy.

Dowody:

- akta osobowe: umowy o pracę,, świadectwo pracy , zaświadczenia o pracy w szczególnych warunkach

- akta ZUS wnioskodawcy świadectwa pracy, świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

e-protokół z 8.05.2019r. (k.36-38):

- zeznania świadków: R. C. – 00:09:03-00:12:43

J. M. – 00:12:43-00:15:53

E. S. – 00:15:53-00:24:53

- wyjaśnienia wnioskodawcy 00:24:53-00:29:05

- zaświadczenia o pracy w szczególnych warunkach k.15

Sąd zważył:

Odwołanie jest nieuzasadnione.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 pkt 2., tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku

w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy- w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Stosownie do treści przepisu art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy, o których mowa powyżej, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zgodnie z § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (DZ.U z 1983 r., nr 10, poz. 49) okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Przewidziane w § 22 powołanego rozporządzenia ograniczenia dowodowe dotyczą wyłącznie postępowania przed organami rentowymi. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych, wnioskodawca może udowadniać okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego (por. wyrok SN z dnia 02.02.1996 r., II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239).

Bezspornie, wnioskodawca na dzień 01 stycznia 1999r. posiadał wymagane 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na dochody Skarbu Państwa. Ma ukończone 60 lat.

Sporne pozostawało to czy ma wymagany 15 - letni okres pracy w szczególnych warunkach, a w szczególności czy wykonywał ją pracując na stanowisku kierowcy ciągnika kołowego/traktorzysty w (...) Ś. od 1 maja 1979r. do 30 września 1985r., w (...)w L. od 1 maja 1995r. do 31 sierpnia 1985r. oraz w Przedsiębiorstwie (...) w C. od 1 lutego 1996r. do 25 sierpnia 1998r.

Dokonując ustaleń w zakresie charakteru pracy wykonywanej przez wnioskodawcę, w spornych okresach, Sąd oparł się przede wszystkim na dokumentach zawartych w aktach osobowych wnioskodawcy oraz na zgodnych zeznaniach świadków i wyjaśnieniach samego wnioskodawcy.

Jak wynika z zebranego materiału dowodowego, wnioskodawca we wnioskowanych okresach wykonywał przede wszystkim prace polowe – orki, bronowanie, nawożenie, siew, kultywację, talerzowanie, opryski, prace przy żniwach, wykopki buraków i ziemniaków. Ponadto woził ciągnikiem zebrane plony, nawozy, materiały potrzebne do produkcji rolnej, pasze dla zwierząt, przewoził też buraki do cukrowni. Zimą wykonywał prace polowe o ile warunki pogodowe na to pozwoliły, ewentualnie wykorzystywał urlop wypoczynkowy.

Pracodawcy wnioskodawcy w sporządzanych zaświadczeniach o jego pracy w szczególnych warunkach wskazywali, że wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy kierowcy ciągnika, kombajnu lub pojazdu gąsienicowego – wymienione w Wykazie A dziale VIII poz. 3 Załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze oraz Wykazie A dziale VIII poz. 3 pkt 1 Załącznika nr 1 (2) do zarządzenia Nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z 31 marca 1988 w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Prace polowe kierowcy ciągnika nie są tożsame z pracami w szczególnych warunkach w transporcie, ponieważ różny jest stopień narażenia osób wykonujących te prace na ekspozycję czynników szkodliwych dla zdrowia w tych branżach – tj. transporcie i łączności (dział VIII) i rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym (dział X). Praca w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odnosi się do danego rodzaju pracy, który jest przyporządkowany do określonej branży. Zatem, na gruncie rozporządzenia, można mówić tylko o pracy na stanowiskach, kwalifikowanych jako praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, która jest wymieniona w konkretnym dziale wykazu i który jest przypisany do konkretnej branży przemysłu. Wnioskodawca świadczył jako kierowca ciągnika prace polowe, typowe dla rolnictwa i w placówkach podlegających ministrowi rolnictwa. Tym samym powoływanie się przez wnioskodawcę na prace wymienione w wykazie A, Dział VIII obejmującym pracę w transporcie nie jest uzasadnione. Wymienienie określonego stanowiska pracy w zarządzeniu resortowym nie może stanowić samodzielnej podstawy prawnej indywidualnych decyzji. Zarządzenia resortowe mogą mieć dla sądu jedynie charakter interpretacyjny, pomocniczy, lecz nie mają mocy prawnie wiążącej. Oczywiście jest przy tym, że uwzględnienie danego okresu do emerytury w obniżonym wieku nie jest uzależnione od wystawienia świadectwa pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Wystawienie takiego dokumentu może jedynie sugerować, że pracownik w spornym okresie pracował w warunkach szczególnych. Można zatem stwierdzić, że stosowne świadectwo pracy stwarza pewne domniemanie faktyczne, które z racji tego, że jest to dokument prywatny, pozwala przeprowadzić postępowanie ponad wskazane w tym dokumencie okoliczności.

Przedkładając powyższe na grunt niniejszej sprawy trzeba wskazać, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy zarówno w postaci dokumentów pracowniczych, jak i dowodów osobowych z zeznań świadków i wyjaśnień samego wnioskodawcy pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, że ubezpieczony, wbrew swoim twierdzeniom, w spornym okresie nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 oddalił odwołanie wnioskodawcy.

SSO Regina Stępień